

Промисловість України достроково виконала план першого кварталу 1974 року

Втілюючи в життя рішення грудневого (1973 р.) Пленуму ЦК КПРС, широко розгорнувши соціалістичне змагання за успішне виконання і перевиконання плану четвертого року дев'ятої п'ятирічки, трудящі промислових підприємств України достроково, 29 березня, завершили план першого кварталу 1974 року по обсягу реалізації та виробництву більшості найважливіших видів промислової продукції.

(РАТАУ).

МОЛОДІЖНИЙ КОЛОС

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ АКSMУ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ З 1939 РОКУ

Рік видання XV
№ 40 [1832].

ВІВТОРОК, 2 квітня 1974 року

Ціна 2 коп.

Головуючий, секретар комсомольської організації колгоспу «Червоний прапор» Олександрівського району Володимир Голинський, відкрив збори.

робочі дні засіяти весь ярлий клин. Зернових члени комсомольсько-молодіжної бригади колгоспу вирішили виростити по 36 центнерів на гектарі, по 290 центнерів цукрових буряків.

— А для цього, — каже бригадир другої комплексної бригади господарства, молодий комуніст Федір Голинський, — потрібно, щоб техніка завжди була справною, щоб не підводила під час польових робіт.

Весна четвертого року п'ятирічки стала справжнім екзаменом на хліборобську зрі-

— Як справи, хлопці? — запитав, хоч бачив, що нелогано. — Норми виконуємо, — відповів Микола Шевченко, — але ґрунт вологий, треба щось придумати.

— То які будуть пропозиції? Керівник господарства знав, що якщо комсомолец Микола Шевченко про щось заговорив, обов'язково запропонує якесь нове рішення. Бо не дарма ж він узяв на себе високі соціалістичні зобов'язання. Дав слово на своєму колісному тракторі виробити за рік 810 гектарів умовної оранки, зекономити 520 кілограмів пального та мастил, 45 карбованців — на ремонті та техдоглядах своєї машини.

— Ось ми говоримо, що потрібно зменшувати розрив між культивуванням і сівбою, сказав комсомолец, — а я гадаю, що саме зараз треба збільшити цей розрив, дати можливість ґрунтові підсохнути.

— Правильно, — погодився голова.

Після цієї розмови трактористи Володимир Голинський та Микола Красюк почали по чергово культивувати поле у другу зміну вночі. До ранку земля підсихала, появилася можливість засіяти все поле, а не тільки окремі ділянки. Агрегат Миколи Шевченка та Івана Джоґана змагається між собою. Сівба і тут і там іде успішно, але перемагає поки що екіпаж Шевченка. На його честь у тракторній бригаді зараз майорить Червоний прапор. Давши слово за два-три робочі дні засіяти всі поля ярими, члени комсомольсько-молодіжної роблять все, щоб його дотримати.

В. ШАРІЙ.

ГОЛОВНІ ПИТАННЯ ДНЯ

Хроніка КОМСОМОЛЬСЬКОГО життя

Три дні на базі комсомольської організації колгоспу імені Горького Ульянівського району проходив семінар секретарів первинних комсомольських організацій, начальників штабів «Комсомольського прожектора». Головним питанням порядку денного було: «Рішення XXII з'їзду комсомолу України та завдання районної комсомольської організації, що випливають з них».

Комсомольський актив вчився теорії і практики внутрішлікової

роботи. На семінарі були розглянуті питання: «Про роль зв'язку комсомольських організацій з партійними організаціями», «Організація соцзмагання», «Ідейно-політичне, патріотичне та інтернаціональне виховання», «Внутрішлікова робота в первинних організаціях» та інші.

В роботі семінару взяв участь і виступив другий секретар Ульянівського райкому Компартії України А. Д. Головерда.

НА ПОРЯДКУ ДЕННОМУ — ВЕСНА

— На порядку денному одне питання, — сказав він, — проведення весняно-польових робіт. Йшлося про заклик механізаторів Казахської РСР, Білоруської РСР і Ростовської області активно включитися в соціалістичне змагання за високопродуктивне використання техніки, підвищення урожайності полів. Кожен молодий механізатор в думці прикидав, що він особисто може зробити, щоб доручена йому машина працювала чітко, щоб від кожного гектара мати найбільшу віддачу.

Ділилися думками, з яких народилося спільне рішення: закрити вологу на всіх полях за 2 робочих дні, за два-три

листь молодих механізаторів. Ось сьоме поле сівозміни другої комплексної бригади колгоспу. Розташоване трохи на схилі, з якого видно всю Розумівку. Засівав ниву агрегат комсомольця Миколи Шевченка. Весна на поля Олександрівського району прийшла дещо пізніше, ніж на інші, тому ґрунт ще занадто вологий, особливо біля лісу. І хоч сівальники Микола Красюк та Микола Шевченко, як і весь екіпаж, сповнені бажання закінчити роботу якнайшвидше, працювати доводиться вибірково, що сповільнює темпи.

Тракторист зупинив агрегат. На поле під'їхав голова колгоспу С. К. Пересунько.

«ЧЕРВОНА СУБОТА»: НА ПРАЦЮ НАТХНЕННУ

ЗАВДАННЯ — ПІДВИЩЕНІ

На Кіровоградському ремзаводі «Укрсільгосптехніка» всюди в цехах паюча агітація — заклики, гасла, які нагадують робітникам про наближення 20 квітня дня Всесоюзного суботника. Вже тепер у нас ведеться підготовка до цієї великої події.

Ми створили комсомольський штаб, відповідальний за проведення «червоної суботи». Сюди ввійшли начальник штабу «Комсомольського прожектора» ремзаводу Володимир Редіонов, редактор загальнозаводської молодіжної стіннівки «Комсомолец» Сергій Долгирев та член завкому комсомолу Ольга Бринза. 200 членів Спілки працюють на нашому підприємстві, і для кожного буде визначене підвищене завдання до суботника.

Комсомольсько-молодіжна бригада верстатників з механічного цеху, де групкомсоргом Микола Будников, готує деталі до пароводострумєневих мийок ОМ-3360. Колектив вирішив у день «червоної суботи» виконати півтори зміни норми виробітку, домогтися здачі всієї продукції з першого пред'явлення.

Ю. ШІЛКО, секретар комітету комсомолу Кіровоградського ремзаводу «Укрсільгосптехніка».

НА ХОРОШОМУ РАХУНКУ В КОЛГОСПІ ІМЕНІ ЧКАЛОВА СВІТЛОВДСЬКОГО РАЙОНУ ГАЗОЕЛЕКТРОЗВАРНИК ПЕТРО МАЗУР. КОМСОМОЛЕЦЬ ДОБРОСОВІСНО ПОПРАЦЮВАВ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ТЕХНІКИ ДО ВЕСНЯНО-ПОЛЬОВИХ РОБІТ. В ТОМУ, ЩО НА СІВБИ ЧИСЛО ПОЛАМОК ЗВЕДЕНО ДО МІНІМУМУ — Є І ПОТО ЗАСЛУГА.

НА ФОТО: ПЕТРО МАЗУР.

ФОТО А. ШАМАЛИ.

ЗА ЗМІНУ — ПІВТОРИ НОРМИ

24 комсомольсько-молодіжних посівних агрегатів сіють ярі зернові на полях господарств району. Найбільше їх, шість, у колгоспі «Перше травня», по чотири, — у колгоспах «Шлях Леніна» та імені Котовського.

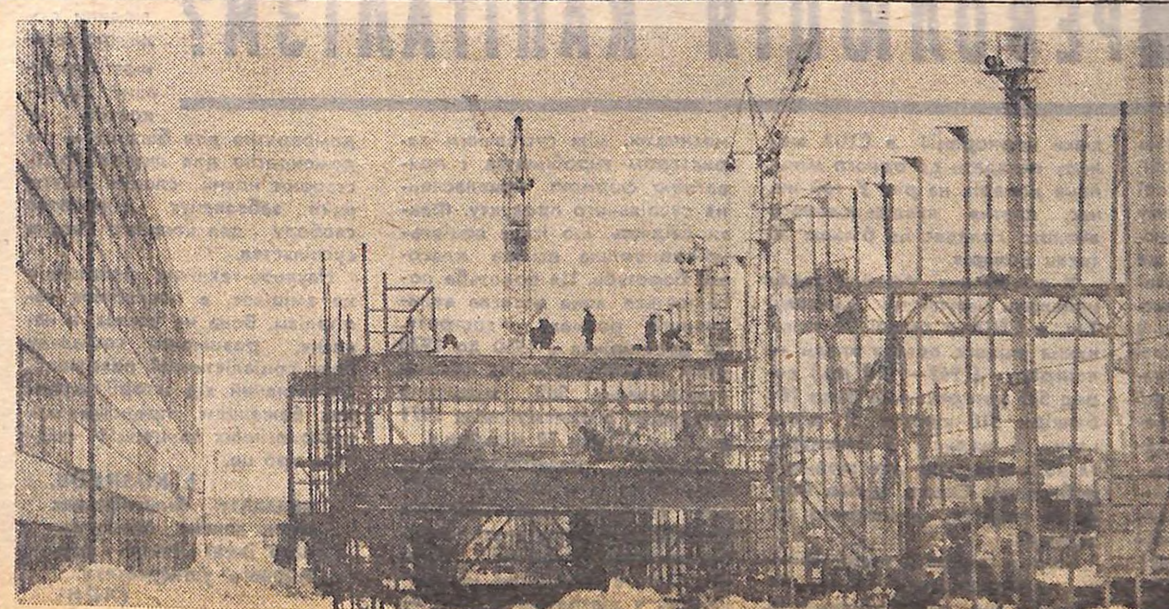
Значно перевиконує змінені норми комсомольсько-молодіжний екіпаж колгоспу «Победа», очолюваний трактористом-комсомольцем Володимиром Булатом. Вчасно підвозить тут зерно до агрегату комсомолец Василь Шмигаль, де сівачами — комсомольці Василь Белік та Павло Чернега. Екіпаж виконує за зміну півтори норми.

П. КОЛЕСНИК, інструктор Маловісківської райкому комсомолу.

БІЛЬШЕ СТА

Дружно сіють ранні зернові в господарстві району. Серед комсомольсько-молодіжних посівних агрегатів перед ведуть колектив, очолюваний Володимиром Швигоном із колгоспу «Україна» та Миколою Зайвим із колгоспу «Дніпро». На рахунок їх колективу вже понад 100 гектарів.

В. ЧЕРЕП'ЯНИЙ, Ончфайівський район.

Чебоксарський тракторний

Найкрупніший в Радянському Союзі завод тракторів будується в Чебоксарах. В 1975 році він повинен дати першу партію машин. Це будуть трактори потужністю 330 і 500 кілосил, які значно перевершать за своїми показниками всі сучасні трактори, які випускаються в країні. Ці машини, які створені конструкторами Чебоксарського тракторного заводу, знайдуть широке застосування в гірничодобувній промисловості, при будівництві котлованів і доріг.

Зараз на будові, де зайнято близько шести тисяч чоловік, — гаряча пора. В скелі і бетон

одляє корпус, в якому в 1974 році почнеться випуск нестандартного обладнання і складання перших тракторів. Швидким методом монтується каркас, блоки покриттів армованого залізобетонного та інших корпусів. Зводяться житлові райони для будівельників і робітників великого тракторобудувальня.

На фото: будівництво основних корпусів Чебоксарського заводу промислових тракторів.

ФОТО Р. ДЕНІСОВА (ЛПН).

ВИХОВУВАТИ НА ТРАДИЦІЯХ

● IV ОБЛАСНА КОНФЕРЕНЦІЯ ТОВАРИСТВА ОХОРОНИ ПАМ'ЯТНИКІВ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ

Товариство охорони пам'яток історії та культури займається питанням збереження, розвитку і пропаганди історико-культурної спадщини. Це — масова добровільна громадська організація трудящих, мета якої всебічно сприяти здійсненню заходів партії та Уряду по охороні пам'яток, використанню їх у патріотичному вихованні радянського народу, у підвищенні його освіти та культури.

В Кіровограді відбулась IV обласна конференція Товариства. З доповіддю на ній виступила голова обласної організації Товариства охорони пам'яток історії та культури, заступник голови обласного комітету Є. М. Чабаненко.

Постанова Політбюро ЦК Компартії України від 3 жовтня 1972 року «Про роботу Українського Товариства охорони пам'яток історії та культури», рішення другого та третього пленумів Республіканського правління Товариства, прийняті на виконання вказаної постанови, — сказала доповідач, — стали програмною діяльністю організації Товариства, сприяли піднесенню рівня роботи міських і районних правлінь, певно-

го поліпшення роботи первинних організацій.

Зараз в області налічується 25 міських і районних, 1178 первинних організацій, які об'єднують в своїх рядах близько 170 тисяч індивідуальних та 338 колективних членів. Лише з часу прийняття Постанови ЦК КП України в області створено більше 100 нових первинних організацій і прийнято до їх лав понад 27 тисяч нових членів. Правління обласної, міських та районних організацій, велика армія членів Товариства подають значну допомогу партійним і радянським органам області в поліпшенні пропаганди серед трудящих ленінських ідей охорони і збереження історико-культурної спадщини нашого народу.

Зараз в області працює 5 народних університетів пропаганди пам'яток, на їх факультетах навчається понад дві тисячі чоловік. Для трудящих області прочитано значну кількість лекцій, проведено 15 науково-методичних конференцій, присвячених здійсненню Кіровоградської наступальної операції Другим Українським фронтом.

Нині в містах і районних центрах, багатьох селах діють 130 громадських музеїв. Десять з них присвоєно звання народних. Це, зокрема, Олександрійському, музею заводу «Червона зірка», Кальніболотському, Кам'янецькому, Підвисоцькому, Розумівському, Березинському краєзнавчим та літературно-

меморіальним музеям І. Микитенка та Д. Бедного. Для виховання трудящих на революційних, бойових і трудових традиціях тут запроваджуються цікаві форми і ефективні засоби.

За звітний період в області проведено громадський огляд пам'яток історії та культури. За цей час споруджено 7 нових та реставровано 11 пам'яток, встановлено 12 меморіальних знаків та 105 меморіальних дошок. В області тепер взято під охорону 1436 пам'яток. З них — 299 учасникам Великої Жовтневої соціалістичної революції і громадянської війни, 700 — героям Великої Вітчизняної.

Відзначаючи все корисне, пророблене обласною організацією Товариства, доповідач зупинилась на суттєвих недоліках, які мають місце в її роботі, накреслила завдання на наступний період.

В обговоренні доповіді взяли участь Герой Радянського Союзу А. Ф. Худякова, С. М. Якубовський, заступник завідувачого обласно, О. С. Ковтун, голова Малозісківської первинної організації, В. А. Бондаренко, директор Березинського народного музею та ін.

У роботі конференції взяв участь та виступив на ній голова правління Українського Товариства охорони пам'яток історії та культури П. Т. Тронько.

Конференція обрала новий склад правління обласного Товариства. На організаційному пленумі правління головою обласної організації Товариства обрано Є. М. Чабаненко. Заступниками голови обрано В. К. Зінченка та В. В. Чабаненка, відповідальним секретарем — М. Л. Любенка, головою ревізійної комісії товариства І. Р. Волкова.

БАТАЖКИ МОЛОДІЖНИХ

Комсомольсько-молодіжна бригада верстатників з головного заводу виробничого об'єднання «Дніпроенергобудіндустрія», яку очолює молодий комуніст Віктор Максимов, восени минулого року виступали з ініціативою «Виконати п'ятирічне завдання до 12 липня 1974 року — 50-річчя присвоєння комсомолу імені В. І. Леніна». Молоді виробничники з честю дотримують свого слова.

Почин передової бригади наслідували багато комсомольсько-молодіжних колективів. Комсомольсько-молодіжна зміна з заводу чистих металів імені 50-річчя СРСР (начальник зміни — член КПРС Володимир Філіпов, групкомсорг — кандидат в члени КПРС Людмила Летнікова) вирішила виконати п'ятирічку за чотири роки. Нині колектив зміни вже працює в рахунок 1975 року.

Багато добрих справ на рахунок комсомольської організації Дніпровського заводу твердих сплавів (секретар комітету комсомолу член КПРС Анатолій Рябкоцький). Молоді виробничники підприємства стали на Ленінську ударну вахту трудової доблесті, присвячену 50-річчю присвоєння комсомолу імені В. І. Леніна і вносять свій вклад в успіх заводу. Ударною працю металурга ознаменували початок четвертого, визначального року п'ятирічки: успішно виконали виробничі завдання трьох місяців.

Про все це йшла мова на міській нараді молодих комуністів, які працюють в комсомолі.

З доповіддю «Комуністи, які працюють в комсомолі — активні наставники і вчителі радянської молоді» на нараді виступив секретар міського комітету Компартії України В. Ф. Шелестенко.

На нараді хвилююче говорили про це підполковник у відставці, член КПРС з 1943 року О. Ю. Кривобок, бригадир слюсарів-ремонтників кар'єроуправління виробничого об'єднання «Дніпроенергобудіндустрія», делегат XXIV з'їзду Компартії України М. В. Павлов та інші.

Учасники наради прийняли звернення до всіх комуністів міста і району, в якому закликали їх віддати усі сили, досвід і знання справі комуністичного виховання молодого покоління.

В. ЖУРАВСЬКИЙ,
журналіст.

М. Світловодськ.

ХОЛОД — СОЮЗНИК

Холод завжди вважали недругом людини. Проте сучасна наука все частіше знаходить у низьких температурах свого союзника.

Як відомо, при сильному охолодженні всі процеси в живих клітинах уповільнюються або зовсім припиняються. Це явище, назване анабіозом, дає змогу забезпечити довготривале збереження багатьох біологічних об'єктів, які потрібні медицині для пересаджування хворим.

Щоб запобігти руйнуванню клітин при їх низькотемпературній консервації і наступному оживленню, вчені Інституту проблем криогенної біології і медицини Академії наук УРСР, який працює в Харкові, створили новий захисний засіб — кріофлактин. Ця хімічна речовина, синтезована на основі полімерів, дістає вже застосування, зокрема, в практиці обласної станції переливання крові. У співдружності з фізиками сконструйовано установку, здатну програмувати потрібний режим охолодження крові і кісткового мозку.

(РАТАУ).

КОМСОМЛКА НАДІЯ ЧИЧА З КОЛГОСПУ «РОДИНА» БОБРИНЦЬКОГО РАЙОНУ МИНУЛОГО РОКУ НАДОІЛА НА КОЖНУ КОРОВУ 3363 КІЛОГРАМИ МОЛОКА І ЗА УСПІХИ У ВСЕСОЮЗНОМУ СОЦІАЛІСТИЧНОМУ ЗМАГАННІ НАГОРОДЖЕНА ОРДЕНОМ «ЗНАК ПОШАНИ». РУБІЖ МОЛОДОЇ ДОЯРКИ В ШІСТНАДЦЬОМУ РОЦІ — 3500 КІЛОГРАМІВ МОЛОКА НА КОЖНУ КОРОВУ.

НА ФОТО: НАДІЯ ЧИЧА.

Фото Ю. ЛІВАШНИКОВА.

За останні двадцять років у буржуазній ідеології склався так званий технологічний напрям, прихильники якого намагаються створити теоретичний ґрунт для політичних програм вигаданого «великого» буржуазного суспільства, проголошеного політичними діячами капіталістичних країн.

В основі цього технологічного напрямку лежить теза про те, що розвиток виробничих сил, науково-технічна революція можуть докорінно змінити соціально-економічну природу капіталізму, знищити його експлуататорську сутність, ліквідувати класові антагонізми.

Зупинимось на деяких положеннях концепції представників технологічного напрямку. Автори різних індустріальних «теорій» (А. Арон, А. Берлі, У. Ростоу, Д. Геллбрейт, Д. Белл, З. Бжезинський та інші) стверджують, що в умовах науково-технічної революції капіталістична власність, перетворившись у корпоративну, втрачає приватно-капіталістичний характер. Чи справді це так?

Візьмо для прикладу США. За підрахунками відомого американського історика та економіста Ф. Ландберга в 1965—1967 роках один процент власників володіли 80 процентами акцій корпоративного капіталу.

Американський журнал «Ю. С. Ньюс енд Уорлд ріпорт» нещодавно повідомив, що, за його даними, десять процентів «вищого світу» у США володіють 54 процентами багатств країни, у той час як 10 процентів найбільшого населення володіють лише одним процентом багатств.

Отже, власність на засоби виробництва у буржуазному

суспільстві в наш час зосереджується в руках приватних осіб, які і утворюють клас капіталістів, якому, як ми бачимо, протистоять мільйони незалежних.

На думку американського економіста У. Ростоу, науково-технічна революція у капіталістичній країні може змінити капіталістичний принцип розподілу суспільного продукту. Оскільки, вважає він, США виробляють суспільного продукту на душу населення більше, ніж будь-де, оскільки вони начебто вступили у нову стадію історичного прогресу.

ШКОЛА ЛЕНІНА

Представники технологічних концепцій прагнуть довести, що у ході науково-технічної революції в капіталістичному суспільстві відбулась «трансформація» влади, яка, так же як і власність, мов би перестала бути капіталістичною. Стверджується, що влада як у корпорації, так і в суспільстві в цілому перейшла від капіталіста-підприємця до особливої групи управителів-менеджерів, — яка начебто незацікавлена у отриманні максимальних прибутків і «виражає» інтереси усіх шарів суспільства». В доказ цієї тези використовується добре відомий факт відходу деяких підприємців-капіталістів від безпосеред-

нього управління капіталістичними підприємствами.

З одного боку, представники крупного капіталу, як і раніше беруть пряму участь в управлінні. Так, наприклад, в США в 226 найбільших корпораціях з 500 капіталістичних підприємств і члени їх сімей займали в 1969 році 339 голівних адміністративних постів.

З іншого боку, найвища управлінська еліта є сучасним у поділ прибутків підприємств, отримуваних корпорацією. Як показує вищезгаданий Ф. Ландберг, оклади та інші прибутки адміністративної вер-

революція усуває антагонізм і протиріччя в капіталістичному суспільстві, а її бурхливий розвиток свідчить про відсутність конфлікту між виробничими силами і капіталістичними виробничими та іншими суспільними відносинами. Отже, роблять висновок про зникнення у розвинутих капіталістичних країнах бази соціальної революції. Але факти показують, що в капіталістичних країнах науково-технічна революція не усуває протиріч між новими, що виростили до велетенських розмірів виробничими силами і старими капіталістичними від-

все це говорить про те, що капіталізм не може забезпечити нормального задоволення потреб для кожного члена суспільства. Чи можна назвати процвітаючим становище тих мільйонів американців, які мають прибутки нижче офіційного рівня бідності?

Науково-технічна революція, незважаючи на бурхливий розвиток виробничих сил, виявляється безсилою вивести капіталістичні країни на нову ступінь соціального прогресу. Вирішити актуальні проблеми капіталістичного суспільства може лише соціалістична революція і я, яка перетворить капіталістичну власність у власність суспільну, ліквідує експлуатацію людини людиною, змінює буржуазну демократію — демократію для багатих — на демократію для людей праці, створить новий спосіб життя, який забезпечує справжню свободу для кожного члена суспільства.

Науково-технічна революція не зміцнює, а послаблює капіталізм. Вона не усуває, а навпаки, розширює соціальну базу соціалістичної революції. Об'єктивний хід історії всупереч бажанням представників технологічних концепцій свідчить про це.

І. КОЗИКОВ,
кандидат філософських наук, доцент Московського імені Леніна державного університету.
(АПН).

ЧИ ВРЯТУЄ НАУКОВО-ТЕХНІЧНА РЕВОЛЮЦІЯ КАПІТАЛІЗМ?

живки корпорацій в США можуть складати до одного мільйона доларів на рік. У той же час, платня кваліфікованого вченого складає не більше 50 тисяч доларів.

У політичних сферах влада належить крупному капіталу. Так, в США у складі 91 скликання вищого органу влади — конгресу (1968—1970 рр.) серед 535 конгресменів було 184 банкіри, 310 юристів, 2 діяча науки, 5 медиків, 8 інженерів та 26 інших осіб, але жодного робітника. Склад цього конгресу показує, чий інтерес він захищає.

Багато говорять представники технологічних концепцій про те, що науково-технічна

характером виробництва і приватною формою привласнення суспільного продукту. Факти свідчать, що існує соціально-економічна основа класової боротьби. Ця боротьба посилюється, вона досягла величезного розмаху і гостроти. За десятиріччя з 1960 до 1970 року в капіталістичних країнах страйкували 360 мільйонів трудящих, в одному лише 1971 році — більше 70 мільйонів.

Злидні, незабезпеченість, безробіття (на початку 1971 року офіційно зареєстрованих безробітних в розвинутих капіталістичних країнах було близько 10 мільйонів), невпевненість у завтрашньому дні —

МАЙСТЕРНЯ МОЗАЇКИ

Відомі фонтани «Кам'яна квітка», «Колос» на ВДНГ, мозаїка Кремлівського Палацу з'їздів, оформлення станцій Московського і Ленінградського метрополітену та багато інших робіт виконані в майстерні мозаїки, створеній при Академії мистецтв в Ленінграді. Одна з останніх — грандіозна (більше 500 квадратних метрів) мозаїкове панно для Красноярської ГЕС. Для виконання цієї роботи було необхідно більше 15 тонн смальти (кольорового скла).

Майстерня має свою смальтоварню, в якій опрацьована спеціальна рецептура виготовлення смальти. Сьогодні в палаті близько 13 тисяч відтінків. Раніше, коли смальту привозили з-за кордону, доводилося для мозаїкових робіт підбирати з неї гаму кольорів. Зараз художники замовляють зразки у відповідності з ескізами і смальтоварня виготовляє партію скла потрібних відтінків.

На фото: набирається мозаїкове панно «Наука і Прогрес» в майстерні мозаїки для одного з заводів міста Пензи. Автори Павло Абрамичев та Яків Беспєрстов.

ФОТО М. ЄГОРОВА,
(АПН).

Вечір в інституті

Мовно-літературні вечори в Кіровоградському педінституті імені О. С. Пушкіна давно стали традицією філологічного факультету. Та присутні на таких вечорах не лише філологи, бо проходять вони цікаво.

Цього вечора з доповіддю про мову, як найважливіший засіб спілкування виступила четвертокурсниця Т. Квітка. Вірш П. Г. Тичини «Камінь чуття єдиної родини», який прочитав Ю. Хиленко, зазучав особливо піднесено. Тепло прийняли глядачі сатиричні мініатюри, які прочитав студент О. Сніжко.
В. БОНДАРЕНКО,
студент.

ОДИН ДЕНЬ КАНІКУЛ

Ось і закінчилася та весела пора, коли мочали шкільні дзвінки, а натовпність частіше й голосніше дзвенів дитячий сміх. Весняні канікули фінішували. Але й за партами час відпочинку, час розваг ще довго згадуватимуть школярі.

Ось і мені хочеться розповісти про один з тих днів у СШ № 10. Розпочали його члени гуртка народних танців. Під керівництвом Тетяни Білоусової вони розучили угорський танок. Релетиція пройшла як завжди цікаво, і розходилися всі після неї задоволеними, з піднесеним настроєм.

В цей час мелодію «Чардаш» вже змінили звуки

спортивних атак: в боротьбу за першість вклучилися юні волейболісти міста. До самого обіду в спортзалі школи тривали напружені поєдинки між збірними піонерських дружин Світловодська. Найбільше хвилювалися уболівальники тоді, коли на майданчик виходила «своя» команда. І юні спортсмени виправдали надії — вони успішно боролися за призове місце.

А надвечір учнів шостого і сьомого класів чекала цікава екскурсія — вони побували на гідростанції. Механік електровимірних машин Микола Григорович Овсянников розповів хлопчикам і дівчаткам про цю велетенську споруду, про те місце, яке займає вона в народному господарстві області і республіки. Довго потім, розходячись по домівках вечірніми вулицями Світловодська, захоплено ділилися враженнями піонери. Надовго запам'ятаються їм ці дві години, проведені серед бетонного громадянина греблі на Дніпрі.

Таким був один день канікул школярів. І, зриваючи листок календаря із позначкою «25 березня», учні знали, що поперед у них чекає ще багато таких же веселих, змістовних днів відпочинку.
Т. БЕТЄХІНА,
секретар Світловодського МК ЛКСМУ.

ХТО з батьків не хоче, щоб дитина його слухалася, хто не мріє про постійний авторитет і повагу з боку дітей? І це цілком закономірно. Адже авторитет ми розглядаємо як визнаний вплив, заслужене довіря і обумовлена ним духовна влада. Без нього успішне виховання в сім'ї взагалі сумнівне.

Проте, як домогтися авторитету? На жаль, ще є батьки, які вважають, що він виникає сам по собі. Правда, таких людей вже мало. Переважна більшість батьків досягає швидко перекопується в тому, що авторитет потрібно завоювати. Але як? Саме тут побутують найрізноманітніші думки і відповідні спрямовані дії.

Одні, прагнучи завоювати у дитини авторитет і слухняність, створюють навколо неї атмосферу задобрення, оточують зайвою увагою і ласкою, задовольняють усі, навіть нерозумні, вимоги. В результаті домагаються зовсім небажаного: дитина росте примхливою і розбещеною, часто не рахується з думкою батьків, відверто виявляє неповагу до них. З часом зростають невинуваті вимоги, виконавці яких стає єдиним регулятором взаємин з батьками.

Інші, навпаки, впевнені в тому, що дитина повинна в усьому діяти так, як вважають за потрібне батьки, придушують найменше прагнення до самостійності, вимагають, щоб їх поради служили дітям керівництвом в усіх життєвих ситуаціях. Звичайно, і в такому разі не може бути справжнього авторитету. Слухняність, досягнута таким шляхом, зберігається, як правило, тільки в молодшому віці. Вона обумовлюється сильним підкоренням і легко руйнується.

Деякі батьки при найпершій нагоді читають багаточисленні нотації, демонструють свою обізнаність з різних питань моралі. Найменша провинка дитини викликає давме і нудне моралізування, яке, по суті, відштовхує її від батька чи матері.

Бувають й інші «шляхи до авторитету». Звернемося до прикладу. В сім'ї М. ріє здоровий, дуже рухливий і допитливий хлопчик. Мати — молода вчителька і батько — молодий інженер, дуже люблять дитину. Навіть до ревності доходила ця любов.

Якось під час розмови в присутності Віти мати жаргома сказала чоловікові: «Дурень, ти, дурень». Це слово хлопчик, як згадувала потім вихователька, кілька разів повторив у дитячому садку. А одного разу, коли батько вирвав у нього з рук і кинув у куток якусь іграшку, сказав йому: «Ти дурень». Батько легко вдарив дитину по руці, а мати накинута на чоловіка з криком і словами. З того часу й почалося...

Батько й мати ставлять дитині різні, часто суперечливі, вимоги. Якщо, скажімо, мати тепло одягає хлопчика, батько протестує: шкідливо, мовляв, кутати дитину. Вийшла на прогулянку. Мати радить поїхати до парку автобусом, батько заперечує: підемо пішки. А коли Віта пішов до школи, дійшло до того, що він став вагатися, кого ж слухати, і з часом перестав слухати обох.

У «ЛЕКЦІЯХ про виховання дітей» А. С. Макаренка вказував, що потрібно відрізнити справжній авторитет від фальшивого. Він детально викриває різні види фальшивого авторитету, в основі якого лежать неправильні думки, штучні принципи. І який златний лише завдати дітям шкоди. Це авторитет доб-

роти, авторитет придушення, чванства, розвертання, підкупу, педантизму і т. ін. За їх допомогою окремі батьки найіно прагнуть завоювати пошану і довіря дітей.

Справжній же авторитет — синтез особистих якостей батьків, проявлених у повсякденній поведінці, їх уваги, розумної любові та чутливої вимогливості до дитини. Головною піднорою батьківського авторитету, як стверджує А. С. Макаренко, є передусім моральне обличчя батьків. Він радив перш, ніж починати виховувати своїх дітей, перевірити власну поведінку. «Потрібно завжди пам'ятати, що дитина — не тільки ваша радість, але й майбутній громадянин, що ви відповідаєте за неї перед країною. Потрібно, насамперед, самому бути добрим громадянином і вносити своє громадянське самопочуття і в сім'ю». І ще: «В успіхові сімейного ви-

Виховуємо громадянина
Бесіди з молодими батьками

ВАШ АВТОРИТЕТ

ховання вирішальним є активне, постійне, цілком свідоме виконання батьками їх громадського обов'язку перед радянським суспільством. Там, де цей обов'язок реально переживається батьками, де він становить основу щоденного їх самопочуття, там він неминує спрямовує й виховну роботу сім'ї, там неможливі ніякі провали і ніякі катастрофи».

Висока вимогливість до себе, гідна поведінка батьків на роботі, в громадському житті, в сім'ї у поєднанні з повагою і любов'ю до всіх членів сім'ї створює найсприятливіші умови для виховання дітей. Тоді приклад батьків такий переконливий, їх особиста привабливість така велика, що діти відчувають на собі цей вплив навіть за їх відсутності.

РОЗУМНА любов до дитини — це постійна увага до її інтересів, внутрішнього світу, допомога в організації життя, незалежно від віку. Так, і в 2—3 роки, і в 15 років дитина — це, насамперед, людина. Вона будуватиме життя і потребує в цьому допомогти. Батько і мати повинні допомогти їй у пізнанні оточуючої дійсності, в організації життя, у максимальному наближенні його до інтересів суспільства. Це найголовніше.

Дуже важлива для завоювання авторитету одностайність батьків. Вона ґрунтується на єдності поглядів, інтересів, життєвої позиції. Вона зміцнюється у спільних пошуках шляхів до кращого виховання дитини. І тоді все, що вимагає батько — закон для матері, все, що говорить мати — святе для батька. В такому разі у дитини навіть і думки не буде про те, що можна не послухатися когось з них. Сім'я перетвориться на дружний і міцний колектив, який і визнаватиме напрямком виховання дітей. В такому колективі немає потреби вдаватися до штучних прийомів створення авторитету — він завоюється прикладом батьків, а також взаємним підкупуванням батьків і дітей про справи кожного, про організацію спільного життя, роботу, змістовного відпочинку.

Нині одним з найважливіших і невідкладних завдань нашого розвиненого соціалістичного суспільства є формування нової людини. Розпочинається воно в сім'ї. Тому потрібно ще раз нагадати батькам про їх відповідальність перед громадянськістю, перед майбутнім.

А. РОЗЕНБЕРГ,
кандидат педагогічних наук.

В СВІТІ ЦІКАВОГО

ЛОСІ В ОПОЛОНЦІ

Вранішнє сонце повільно викотилося з-за маківок сосен, дотягнувшись променями до річки. В цю мить тракторист колгоспу «Волинь» Любешівського району Іван Корещ, що приїхав до скирти по солому, помітив: з крижаної води безуспішно намагалися вибратися знесилені лосі.

Вчасно підоспіли односельці Василь Бишевич, Антон Матейчик, Павло Савчук і Петро Корещ. Втомлені тварини довірливо дозволили їм накинати на роги міцний мотузок. І невдовзі чотирьох лісових красенів були вже на березі, терпляче чекаючи поки рятівники обітруть їх соломою.

— Лосі на Волині тепер не дивина, — прокоментував цей випадок головний інженер обласного управління лісового господарства і лісозаготівель О. Є. Король. — За даними останньої токсачії, в їх «стаді» не менше 530 голів. Принагідно зауважу, що десяти років тому цього звіра, винищеного тут ще на початку століття, не було зовсім. Охороноу лісових мешканців і турботу про них взяли на себе працівники лісництва та їх добровільні помічники-природолюбів.

(РАТАУ).

Пам'ятник М. І. МОКРЯКУ.

ІМ'Я ЙОГО У ЛЕГЕНДІ

На одній із гранітних могильних плит біля Кремлівської стіни викарбувано слова: «Мокряк М. І. 1886—1919». Тут спить вічним сном наш земляк, безстрашний боєць революції, ім'я якого з гордістю вимовляють вдячні нащадки.

В історію громадянської війни вписано багато імен легендарних героїв. Серед них — Марко Ісайович Мокряк. Він народився в місті Новоукраїнці у бідній селянській сім'ї. З дитячих років відчував тягар злиденного життя.

Перша світова війна. Мобілізація в армію захопила і Марка Ісайовича. Був артилеристом, за хоробрість в боях

нагороджений трьома «георгіями» і чотирма медалями. Та доля його визначилась, коли познайомився з більшовиками. З 1917 року М. І. Мокряк стає активним борцем революції.

На Єлисаветградщині очолює партизанський загін і піднімає селян на боротьбу проти класового ворога. Про здібного командира дізнались бандити Петлюри, будучи хотіли покінути з героєм. За його голову призначили нагороду — десять тисяч карбованців золотом. Але їди не знайшлося. Мокряк продовжував громити ворогів. Та 26 жовтня 1919 року у бою біля станції Комаричі М. І.

Історія поруч

Мокряк загинув. Тіло героя перевезли в Москву.

Представник народних мас, для якого революція стала кровною справою, знайшов вічний спочинок поряд з героями революції. Неказом Реввійськради республіки М. І. Мокряка посмертно нагороджено орденом Червоного Прапора.

На батьківщині герою в місті Новоукраїнці відкрито йому пам'ятник роботи скульптора С. Ковальова. На постаменті золотом викарбувано напис: «Герою громадянської війни Марку Мокряку».

Л. ПАПЧЕНКО.

ЖИВЕ в селі Тишківці громадянин Микола Савич Гордовий. За його висловом, він «состоїть» у місцевому колгоспі «Україна». Тобто, користується присадбною ділянкою та іншими пільгами, як і кожний колгоспник. Але трудовою участю в громадському господарстві себе не переобтяжує. Якби на його старання сподівалися, було б там, як у лісі співається, «не орано і нічого не сіяно».

Ходить Гордовий по селу, людям хати мурує, за довгим карбованцем полює. «Наполює» певну суму і починає її «розумно» витрачати.

Оце куди б не прямував з дому, а станс біля чайної. Зайде і до буфетниці:

— Аби мені чогось такого, для чого чарки робляться...

А через якийсь час кричуть селом, руки й ноги розставили.

— О, вже Гордовий качок загаяв... — кажуть люди. І, знаючи вдачу п'яниці, обминають його десятою вулицею.

Отож мусить чоловік іти додому у пошуках співрозмовників. Вірніше — слухачів, бо в такому стані він здатний лиш монолози проголосувати.

— Усі встають! — командує, переступивши хатній поріг. — Смирно! Я навчу

вас шанувати чоловіка й батька! Будете мені ноги цілувати, або я вас ізнічтожу!...

Нарештувавшись до хрипоті, стіха, Мовчки візьме сокиру і, поклавши її під голову, лягає біля порогу спати. Перелякани дружина й діти позабавляються

на землі мешкаю... — блаженно посміхається Микола Савич.

Далі їздить за дрібне хуліганство. Відбув і знову за своє. Потрапив на рік за ґрати. Відсидів і — як з тусака вода. Через місяць влаштував публічний «концерт» з добрим ажиотажем.

І зараз він п'є, у чарці не висихає. А відомо ж — де чарка, там і сварка.

ДВА ЧОБОТИ — ПАРА

ФЕЙЛЕТОН

в кутки і тремтять, мов лист осиковий. За ніч жодне й не кліпне...

А вранці господар, ледь продерши очі, знову починає все з початку...

Пробували впадути на Гордового — дільничий інспектор міліції, адміністрація комісії сільгоспкомун. Благали скаменували, апелювали до решток його сумління — марно. Слова відкакують від його свідомості, як горох від залізобетонної стіни.

— Адам у раю жив і то согрішив, а я ж

Дружина і двоє дітей залишили бешкетника-п'яницю, пішли з дому. Залишився з ним лише сніп-школяр. «Що ти в книжку втупився, слухай мене! Книжка тебе нагодує?» — слухає Костя безкінечні напучування «люблячого» татка. Він — здібний хлопчина, добре вчиться. Та останнім часом, як засвідчують вчителі, почав відставати... Дають взнаки! Оті п'яні бешкетні!

Правда, Микола Савич влаштує їх не лише вдома. Оце вночі їде веселими ногами селом і раптом поверне на по-двір'я, скажімо, одинокої жінки. До ранку ходить круг хати, гриєає у двері та вікна, погрожує, не дає трудівниці спати...

Є ще в цьому селі громадянин Володимир Григорович Строгаль. Якраз до пари Гордовому. І в цього руки до чарки тягнуться, аж тремтять. І лихослів'я з рота фонтаном б'є. І кулаками любить перед чужим носом розмахувати. «За що й був, до речі, належно відзначений кількома термінами різної ґри-валості.

— Ех, якби їх спарувати та чортові подарувати, мали б тоді в селі спокій... — зітхавши тишківці. Це приказка, звичайно. А якщо говорити серйозно, то треба, врешті, приборкати цих розгнущаних лихословів, що розпускають свої язички не соромлячись ні своїх дітей, ні чужих. І дивує, чому й досі громадськість Тишківки виявляє таку пасивність?..

М. ТИМОФІЄНКО.

Добровеличківський район.

ПОГОДА

В КВІТНІ

У першій декаді квітня закінчується перехід середньодобової температури повітря через плюс 5 градусів, і хоча в кінці місяця переходить вже через плюс 10, заморозки як на поверхні ґрунту, так і в повітрі — явище звичайне.

Квітень цього року передбачається теплим. Середньомісячна температура повітря 9—10 градусів тепла (це на 2 градуси вище норми). Місячна кількість опадів — 30—40 міліметрів.

В середині першої, другої та на початку третьої декад на Україну рухатимуться антициклони із західної Європи та Скандинавії. В цей час погода буде сонячна, суха, з температурою повітря вночі 5—10, вдень — 12—17 градусів тепла.

Вітер переважно західний та південно-східний, — 5—10, пориви — до 15 метрів на секунду.

О. ЖАРИКОВА,

агрометеоролог Кіровоградського гідрометбюро.

ПЕРЕД ВИСТУПОМ...

ФОТО А. ПЕЧЕНЮКА.

ВЕСНЯНІ «ПРИРОДА: МИ» СТРУМКИ ЗЕМЛЮ БУДЯТЬ

Квітень — другий місяць весни. Але, й справді, тільки після березні весняні повністю вступає у свої права. Зрозуміла чисельність струмка земля оживає. До світла невинно пробиваються весняні першоквітні. На сідлах, прогрітих теплим промінням щедрого сонця, яскраві-жовтими зірочками спалахують квіти мати-й-мачухи. В байраках та перелісках квітнуть праліски, медунка, тусяча дубовика, ряс.

Пожвавлення відчувається в лісі. Упорядковують свої господарства лісові мурахи. Незабаром багаточисельна армія цих нестомних санітарів вирушить у наступ на шкідливий ліс. Почнуть мурашки випорити навколо «дому», витягувати яєчка, лички та шкідливих комах з-під кори, з дупел, лісової підстилки і доставляти їх у своє гніздо. Підраховано, що одна середня за розмірами мурашка сім'я за добу збирає 30—40 тисяч шкідливих комах. Тож зрозуміло, яку велику користь приносять лісові мурахи людині.

...З-під пенька, біловито сопухи, виліз їжак. Струсивши з голови мох та сухе листя, відразу вирушив на пошуки чогось їстівного. Неподальк зустрів такого ж колючого, як і сам. Постоявши один проти другого, їжаки сердито пирхнули і побігли кожен своєю стежиною.

Борсуки вже знімають на свої нічні полювання. А борсучих рано-вранці вишукують з норі дітляж, щоб ті погрілись трішки на сонці. Борсуки — це теж санітарі, які знищують багато шкідливих лісу.

З кожним днем садя, парки, сквери повняються новими

М. ЛИТВИНОВ.

м. Кіровоград

За редактора Б. КУМАНСЬКИЙ.

3 СЕРЕДА

ПЕРША ПРОГРАМА. 9.05 — Колірне телебачення. Ранкова гімнастика. (М). 9.20 — Новини. (М). 9.30 — Для дітей Колірне телебачення. «Безпідні пісні». (М). 10.09 — Колірне телебачення. «Пісні-74». (М). 10.30 — «Я — Тяп-Шап». (2 серія). Художній фільм. (М). 11.40 — Для селян — «достокопов». (М). 16.35 — Наш огляд. «Резерви — на службу виробництва». (Одеса). 16.59 — Для дітей. «Календар маятника». (Донецьк). 17.30 — «Нові в містобудуванні». (Дніпропетровськ). 18.00 — «День за днем». (Кіровоград). 18.15 — Колірне телебачення. Для дітей. «Загадки і відгадки». (М). 18.30 — «Людина і закон». (Кіровоград). 19.20 — Телесні. (Кіровоград). 19.30 — Художній фільм «Блакитні». (М). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — До відкриття V з'їзду композиторів СРСР. Симфонічний концерт. (М). По закінченні новини.

ДРУГА ПРОГРАМА. 11.40 — Новини. (К). 11.50 — Концерт. (К). 12.35 — Художній фільм «16-а весна». (К). 14.00 — «Народний телесуверситет». Факультет «Здоров'я». (К). 15.30 — М. Шолохов. «Донські оповідання». (М). 16.30 — «Наука — сьогодні». (М). 17.00 — «Як ми змагаємось». (М). 17.15 — «Три зустрічі». (Концерт). (М). 18.00 — «На шкільних широтах». (К). 18.30 — Фільм-концерт. «Дует майстрів». (К). 19.00 — Програма «Вісті». (К). 19.30 — Колірне телебачення. Вечір наукового кіно. (К). 20.45 — «На добраніч, діти!» (К). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — Назустріч XVII з'їзду ВЛКСМ. Художній телефільм. «Серце Боніура». 2 серія. (К). 22.35 — Концерт. (К). 23.00 — «На даних республіки». (К). 23.05 — Вечірні новини. (К).

кова гімнастика. (М). 9.20 — Новини. (М). 9.30 — Кінокомедія. «Блакитята». (М). 11.00 — «На будовах п'ятирічки». (М). 15.30 — Програма телевізійних документальних фільмів. (М). 16.00 — «Шахова школа». (М). 16.40 — Літературні читання. М. Гоголь. (М). 17.00 — Колірне телебачення. Для школярів. «На ваші прохання, хлоп'ята». (М). 17.30 — «Ленінський університет мільйонів». (М). 18.00 — «Населенню — про цивільну оборону». (Кіровоград). 18.15 — Програма телебачення Угорської Народної Республіки. (М). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — «Обличчя друзів». Колірне телебачення. (М). 22.15 — «У концертному залі». Співає народний артист В. Норейка. (М). 23.05 — Новини. (М).

4 ЧЕТВЕР

ПЕРША ПРОГРАМА. 9.05 — Колірне телебачення. Ран-

ДРУГА ПРОГРАМА. 9.05 — Колірне телебачення. Ранкова гімнастика. (М). 9.20 — Новини. (М). 9.30 — Кінокомедія. «Блакитята». (М). 11.00

— «На будовах п'ятирічки». (М). 16.15 — Наша афіша. (К). 16.20 — Для дітей. «Іс-корка». (Донецьк). 16.50 — «Радянська виборча система». Назустріч виборам до Верховної Ради СРСР. (К). 17.05 — «Естафета поколінь». (Дніпропетровськ). 17.35 — Для дітей. «Олівець-малюваль». (К). 18.00 — Реклама. оголошення. (К). 18.30 — «Орбіта Дружби». (Одеса). 19.00 — Програма «Вісті». (К). 19.30 — Д. Верді. «Отел-ло». Вистава. (К). 20.50 — «На добраніч, діти!» (К). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — Продовження вистави. (К). 23.00 — «На даних республіки». (К). 23.05 — Вечірні новини. (К).

Наша адреса і телефони

316050. ГСП, Кіровоград-50, вул. Луначарського, 36. Телефони: відповідального секретаря та відділу комсомольського життя — 2-45-35, відділу пропаганди, відділу листів і масової роботи — 2-45-36, відділу військово-патріотичного виховання та спорту — 2-46-87.

Газета виходить у вівторок, четвер, суботу.

«МОЛОДИЙ КОМУНАР» — орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ, г. Кіровоград.

Друкарня ім. Г. М. Димитрова обласного управління у справах видавництва, поліграфії і книжкової торгівлі, м. Кіровоград, вул. Гліпки, 2.

МИКОЛАЇВСЬКИЙ ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА КОРАБЛЕБУДІВНИЙ ІНСТИТУТ ім. АДМІРАЛА С. О. МАКАРОВА

Оголошує прийом

на 1974/75 навчальний рік

на факультеті:

кораблебудівний, машинобудівний, електрооблад-

нання суден

за спеціальностями:

суднобудування та судноремонт, обладнання і технологія зварювального виробництва, економіка і організація машинобудівної промисловості (спеціалізація — суднобудівна промисловість), судові машини і механізми, судові силові установи, двигуни внутрішнього згорання, турбобудування, електрообладнання суден

Прийом заяв з 20 червня до 31 липня.

Вступні іспити — з 1-го до 20 серпня. Студенти забезпечуються стипендією у відповідності з існуючим положенням. Прийжджі забезпечуються турботою.

Заяви з документами відповідно до правил прийому надсилати на адресу:

УРСР, 327000, м. Миколаїв, проспект Леніна, 3, телефон 4-01-20.

Ректорат інституту.